

چند همسری

(تحلیل تفسیری و تاریخی)

مؤلف: فرشته حشمتیان

سرشناسه: حشمتیان، فرشته، ۱۳۴۳

عنوان و نام پدیدآورنده: چند همسری (تحلیل تفسیری و تاریخی) / مولف: فرشته حشمتیان
مشخصات نشر: تهران: انتشارات آرون، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۹۰ ص.

شابک: ۹ - ۳۸۳ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

مجموعه فهرست نویسی: فیپا

موضوع: تعدد زوجات - polygamy

موضوع: تعدد زوجات - مطالعات تطبیقی

موضوع: polygamy - Comparative studies

رده بندی کنگره: ۹۱۰ / ۵۷ ح ۱۷ / ۲۳۰ BP

رده بندی دیویی: ۳۹۷ / ۴۱۱

شماره کتابشناسی سی: ۴۲۶۱۱

چند همسری (تحلیل تفسیری و تاریخی)

مولف: فرشته حشمتیان

چاپ و صحافی: مدیران

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

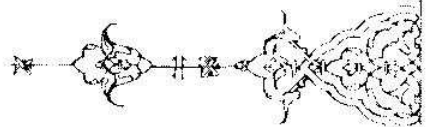
شابک: ۹ - ۳۸۳ - ۲۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

حق چاپ و نشر انحصاراً محفوظ است

۸۰۰۰ تومان

فهرست

۷	پیشگفتا
۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: کلیات نام، خچه چندهم سری
۱۳	درآمد
۱۳	۱-۱: تاریخچه چندهم سری در فرهنگ ها و ادیان
۱۹	۲-۲: تاریخچه چندهم سری در نیای نام ر و چالش ها
۲۳	جمع بندی
۲۵	فصل دوم: بررسی تفسیری چند هم سری
۲۷	درآمد
۲۷	۲-۱: مفردات آیه
۲۹	۲-۲: شأن نزول آیه
۳۰	۲-۳: تفسیرهای متعدد آیه
۳۷	۲-۴: اشکال های وارد شده بر پذیرش تعدد زوجات
۳۹	۲-۵: رویکردهای تفسیری از آیه و دیدگاه ها
۴۶	جمع بندی

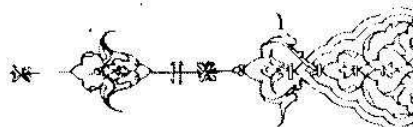

۴۷	فصل سوم: بررسی تاریخی چند همسری
۴۹	درآمد
۴۹	۱-۳: چند همسری پیامبر(ص)
۵۵	۲-۳: چند همسری صحابه
۵۹	۳-۳: چند همسری امامان(ع)
۶۷	جمع بندی

۶۹	فصل چهارم: تدابیر و بررسی پرسش‌ها
۷۱	درآمد
۷۱	۱-۴: فهرست دیدگاه‌ها درباره چندهمسری
۷۲	۲-۴: جدول وضعیت همسران
۷۴	۳-۴: مطالبی درباره چندهمسری پیامبر(ص)
۷۶	۴-۴: مطالبی درباره چندهمسری امامان(ع)
۷۷	۴-۵ تحلیل

۷۹	نتیجه‌گیری
----	------------

۸۳	فهرست منابع فارسی
۸۸	فهرست منابع عربی

پیشگفتار

این کتاب به بررسی تفسیری و تاریخی چند همسری با تأکید بر مطالعه زندگانی معصومان علیهم السلام می‌پردازد؛ تعدد زوجات از موضوعاتی است که بشر در طول تاریخ با آن مواجه بوده و اسلام تنها بر آن صحنه گذاشته و بارویکردی متفاوت آنرا با قیود و شرایطی پذیرفته است. مفسران غالباً جواز تعدد زوجات را بر اساس آیه ۳ سوره نساء برداشت می‌کنند. پژوهش حاضر در وهله اول به تاریخچه تعدد زوجات در میان ملل و ادیان گوناگون پرداخته است؛ به این صورت که با توجه پیدایش تعدد زوجات قبل از اسلام و همچنین دلایل و عوامل پیدایش آن، بررسی قرار گرفته است. شبیه‌ها و سؤال‌هایی در جامعه کنونی در این باره، زمینه‌ای شد که در این پژوهش موضوع تعدد زوجات، علاوه بر بررسی تاریخی، از دیدگاه مفسران قدیم و جدید نیز مطالعه شود؛ از این رو لازم آمد که این موضوع از طریق بررسی تفاسیر مختلف، پیرامون آیه سوم سوره ی نساء نیز مورد بازبینی قرار گیرد. نتیجه، در راستای تبیین تفسیرهای این آیه، تحلیل زندگی معصومان علیهم السلام و سازگاری آن با دنیای معاصر نیز از دیگر وجوهی است که این پژوهش مشتمل بر آن است؛ مهم‌ترین یافته پژوهش حاضر این است که براساس نظر اسلام، تک همسری مناسب‌ترین شکل تشکیل خانواده است؛ در عین حال تعدد زوجات برای مردان بنا به مصالح اجتماعی در شرایط خاص، با محدودیت و رعایت عدالت و حفظ شأنیت زنان جایز است.

فرشته حشمتیان

بهار ۱۳۹۵

مقدمه

مساله چند همسری یا تعدد زوجات از مسائل اجتماعی و فرهنگی است که در طول تاریخ تابع زمان، جوامع و سرزمین‌های گوناگون بوده است، اگر تاریخچه چند همسری را بررسی کنیم، در می‌یابیم که نظام چند همسری از گذشته‌های دور در تمام جوامع پذیرفته شده بوده و به عنوان یک هنجار به آن عمل می‌کرده‌اند. هرگز نمی‌توانیم در بسیاری از کشورهای جهان مخصوصاً کشورهای آفریقایی، آسیایی و آمریکای لاتین، مساله تعدد همسر به عنوان یک هنجار فرهنگی و اجتماعی پذیرفته شده است؛ اما در بخش دیگری از کشورهای جهان که عمدتاً در آمریکای شمالی و اروپا قرار دارند به این مساله به عنوان ناهنجاری نگاه می‌شود و آن را برخلاف حقوق بشر و حقوق زن قلمداد می‌کنند.

در دو آیه قرآن نیز تعدد زوجات منسوخ شده که مهمترین آنها آیه سوم سوره نساء است که می‌فرماید: «و ان خفتم الا تفسدوا فی انفسی فانکحوا ما طاب لکم من النساء مثنی و ثلاث و رباع...»

در تفسیر این آیه مفسران مسلمان آرای گوناگون دارند.

تفسیر مشهور این است که: در این آیه اجازه چند همسری به شرط عدالت عدالت داده شده است ولی هیچگاه تعدد زوجات را واجب ننموده و تنها چیزی که واجب کرده رعایت عدالت بین زنان است؛ قرآن فرموده که رعایت عدالت کار هرکسی نیست و کسی که نتواند مراعات عدالت را بکند باید به همان یکی اکتفا کند؛ در مقابل این تفسیر، در دوره معاصر تفسیرهای دیگری از آیه شده است؛ مانند: اعتقاد به نسخ آیه، یا اینکه این آیه مربوط به سرپرستی خانواده‌های بی‌سرپرست و ازدواج با همسران بیوه می‌باشد و یا اینکه این آیه وابسته به شرایط فرهنگی و اجتماعی است و حکم دائم و ثابت برای همه

جوامع نمی باشد؛ ازسوی دیگر درزندگی پیامبرو امامان و نیز صحابه و یاران آنها
مسأله چندهمسری گزارش شده است؛ در این کتاب مؤلف تلاش کرده تا نخست
دیدگاه‌های تفسیری گوناگون از این آیه را گزارش کند و سپس با بررسی چند
همسری در زندگی امامان شیعه قرائن و شواهدی برای نوع تفسیر آیه بیابد.

www.ketab.ir

